

Một Lời Tạ Lỗi

Truyện ngắn của Nguyễn Ngọc Hoa

Ngày đầu tiên ở Sài Gòn sau ba thập niên xa xứ mang lại cho tôi nhiều thất vọng hơn thích thú. Trong khi Quỳnh Châu đi lo công chuyện một mình, tôi còn buồn ngủ vì *jet lag* (sự chênh lệch giờ sau khi đáp máy bay phản lực), nhưng gắng gượng ra trung tâm thành phố, lang thang trên đường Lê Lợi và Nguyễn Huệ, và mong khám phá lại “Hòn Ngọc Viễn đông” ngày cũ. Ba mươi năm qua, *nơi này vẫn thế*, nhà cửa vẫn như xưa, nhưng không được sửa sang nên trông bệ rạc tồi tàn. Chỉ những bảng hiệu nham nhở của các cửa tiệm tạp nhạp là mới, và người Sài Gòn khác hơn xưa một trời một vực.

Tôi có cảm tưởng như trên trán hay sau lưng mình có ghi nhãn “Việt kiều” vì đi đâu cũng bị đám con nít và người lớn vây quanh, níu kéo, và mời mọc mua thứ này thứ nọ và khi tôi từ chối, mắng mỏ với lời lẽ hỗn hào khó nghe. Nhưng thô bỉ nhất là anh xe ôm chạy xe gắn máy rề rề sau lưng tôi lải nhải,

“Muốn ‘chơi’ không, lên ngồi sau xe *tui* chở đi? Gái đẹp ngon lành *tận mạng*, chỉ 25 đô một cái. Muốn nhỏ tuổi cũng có, 50 đô thôi.”

“Cám ơn. Tôi đã có vợ,” tôi bối rối và ngượng ngập trả lời,

“Có vợ hay không ăn nhằm gì? Làm sao vợ anh biết được mà lo. *Bả* già rồi, làm sao đẹp bằng mấy cô của *tui*?”

Tôi rảo bước bỏ đi để tránh anh ma cô trắng trợn dụ “Việt kiều” đi chơi gái giữa thanh thiên bạch nhật. Tôi thấy mình như lạc bước vào một thế giới khác và tự hỏi chuyển về Việt nam thăm bạn bè này có bỏ công hay không. Cũng may đã gần đến giờ hẹn gặp Quỳnh Châu tại thương xá Tax ở góc đường Lê Lợi và Nguyễn Huệ để cùng tới tiệm ăn đồ biển Ra Khơi ngoài bến Bạch Đằng trên bờ sông Sài Gòn. Tại đó, Song bạn tôi tổ chức họp mặt bạn bè cũ cho tôi gặp lại.

Đến chỗ hẹn, tôi ngạc nhiên thấy Quỳnh Châu tay xách chiếc bị đi chợ lớn đứng nói cười với vợ Song là Hải Quyên; hình như hai cô vừa mua sắm xong. Tôi nói bông lờ,

“Nhân vật quan trọng như chị Quyên mà dám bỏ thì giờ đi phố với *mụ vợ* dễ thương của tôi sao?”

“Tôi bận rộn với công việc ở hãng thật, nhưng Châu kêu tôi đi với *cố* thì việc bằng trời cũng phải bỏ thôi. Anh ở Mỹ lâu không biết *chớ* mấy ông Việt nam họp mặt bạn bè ăn nhậu lúc nào cũng đi một mình, không cho vợ theo. Châu lại muốn tới để biết mặt biết tên bạn anh nên tôi phải đi với *cố* cho có bạn,” Hải Quyên nghiêm nghị trả lời.

Hải Quyên rất bận rộn vì nàng và Song làm chủ công ty sản xuất và cung cấp dây điện từ duy nhất toàn quốc, khách hàng là các công ty điện lực và cơ xưởng kỹ nghệ. Trong khi Song đảm trách phần kỹ thuật, nàng giữ chức vụ tổng giám đốc, điều hành tổng quát, quản trị tài chánh và nhân viên, và điều đình và ký kết hợp đồng mua bán. Trong hoàn cảnh khó khăn thiếu thốn, vô

trật tự, thiếu luật lệ lộn xộn, và đầy dẫy tham nhũng, vợ chồng Song thành công là cả một phép lạ.

Quãng đời bi thảm của Song bắt đầu vào một ngày hè 1981, vợ chồng nó và bốn đứa con vượt biên bị bắt lại. Vợ nó và hai bé gái út chết ngộp trong khoang ghe, nó bị bắt giam tù. Được thả, nó xoay sang làm nghề sửa chữa động cơ điện và máy biến thế tư gia và phát triển phương cách chế tạo dây điện từ dùng trong dụng cụ điện. Vận đen đổi chiều từ ngày bạn bè tác hợp cho nó và Hải Quỳnh nên đôi vợ chồng. Trước năm 1975 nàng là một giám đốc tài chánh của công ty điện lực, chồng bỏ mình trong những ngày loạn lạc cuối tháng Tư 1975, và cô con gái duy nhất xuyết xoát giữa tuổi hai đứa con trai của Song. Hai tâm hồn cô đơn tìm hạnh phúc bên nhau, con gái Hải Quỳnh có cha che chở, và con trai Song có mẹ săn sóc. Hai vợ chồng nỗ lực làm việc *quyết xoay bachelors lại lâu dài*, tạo nên một công ty kỹ nghệ có tầm vóc quốc tế.

Khi chúng tôi đến nơi, Song và các bạn đã tề tựu đông đủ. Sau màn tay bắt mặt mừng, Hải Quỳnh đưa Quỳnh Châu giới thiệu với từng người bạn tôi. Quỳnh Châu lễ phép hỏi thăm gia đình họ và lấy quà trong bị ra tặng “bà xã anh.” Ban đầu, đám đàn ông nhận quà với một thoáng khinh mạn, họ đã quen mong đợi món quà tặng có giá trị tiền bạc. Nhưng đến khi Quỳnh Châu thăm hỏi đến người cuối cùng, thái độ của bạn tôi thay đổi thấy rõ. Chí, kỹ sư công chánh hồi hưu lớn hơn tôi sáu, bảy tuổi, bước lại ôm tay nàng,

“Ba mươi năm nay, tôi mới được sống lại sự tử tế của người Việt mình qua thái độ ‘*cách cho hơn của đem cho*.’ Bà xã tôi sẽ quý quà tặng của chị như một bảo vật.”

“Dạ không có chi anh. Cho tôi gửi lời thăm chị,” nàng cười thật tươi.

Xong xuôi, Hải Quỳnh cùng Quỳnh Châu ra về, “để cho mấy ông đực rựa tha hồ *ba hoa chích chòe*, rựa vào lời ra.” Chí không để phí một phút, bước lại chỉ mặt tôi,

“Trông mặt mày tướng tá của mày chỉ *làng nhàng bậc trung* mà sao lấy được con vợ lịch sự văn minh như vậy? Mày có nghề hay, sao hồi đó không nói cho anh em biết?”

“Về mặt tình duyên gia đạo, số mày là số con rệp nên đánh đâu thua đó. Đánh trận đầu thì cười nhảm con vợ ‘*máy hư*,’ phải *anh đi đường anh, tôi đường tôi*. Đánh trận thứ nhì cũng bỏ dở mục tiêu, phải rút lui *không kèn không trống*. Tao là đứa bình thường nên lấy vợ đàng hoàng,” tôi không chịu kém.

Không dè, Song đang ngửa miệng; nó cười khà *phang* cả tôi và Chí bằng cách nhại câu thơ của Trần Tế Xương (1870 - 1907),

“*Hai đứa chung nhau một cái đồ*,” và quay quanh giải thích với các bạn khác, “Ai mà không biết hai thằng này tận dụng câu ‘*Ở đời muôn sự của chung, Hơn nhau một tiếng ai dùng mà thôi*.’ với con Tú Diễm ngoài Tuy Hòa?”

“Mày chỉ được tài có *ít xít ra nhiều* để *hại đời tư anh em*,” tôi gắng gượng chống đỡ.

“Ai nói gì thì nói,” Chí cười hì hì vỗ vai tôi, “Miễn mình có thì thôi, *Ba Hoa* ơi.”

Tôi cười như mếu. Lời nói đùa của bạn gợi lại ký ức của một quãng đời xa xưa.

* * *

Cuối hè 1969 tôi tốt nghiệp kỹ sư khi chưa tròn 21 tuổi. Đối với nhiều người, tôi là kẻ tốt phúc. Bởi vì ngoài cái *mác* “trẻ tuổi, đẹp trai, và học giỏi,” tôi được cho là con nhà thần thế – danh từ thời thượng nói là *có gốc lớn*. Cha là một nhân vật cao cấp trong quân đội và đang giữ một chức vụ hành chánh quan trọng. Đám bạn Đại học xá Minh Mạng ca ngợi tôi là kẻ đào hoa. Hình ảnh đẹp như Thẩm Thúy Hằng của Tứ Diễm cùng những bức thư tình đến với tôi hằng tuần khiến lũ bạn thầm ước ao và ganh tị. Phía gia đình nàng, cha mẹ nàng là thương gia giàu có bậc nhất ở vùng duyên hải. Quả là *môn đăng hộ đối*.

Nhưng không ai hiểu được hoàn cảnh của tôi trong lúc này. Niềm vui thành đạt tan biến khá lâu trước khi buổi lễ phát bằng tốt nghiệp chấm dứt. Trong lúc các bạn đồng khóa bận rộn tít tít với thân nhân họ hàng, tôi cuộn tròn tờ văn bằng cầm trên tay và lủi thủi đạp xe về đại học xá. Ngoài mảnh bằng vô tri, tôi chỉ có sự hỗ trợ tinh thần của Tứ Diễm. Và nàng thì ở tận ngoài Tuy Hòa. Chúng tôi quen và yêu nhau từ ba năm qua. Điều này ai cũng biết, kể cả cha. Nhiều lần cha nói gần nói xa cha mẹ nàng là thứ trọc phú – *nouveau riche*, chữ của cha – không xứng đáng làm thông gia với cha.

Ngược lại, mỗi khi có dịp nói chuyện với tôi, cha tỏ ý muốn kết thông gia với một chính trị gia quyền lực tối cao: Cuộc hôn nhân tương lai của tôi sẽ giúp cha tiến xa hơn trên đài danh vọng. Vì thế, khi tôi quyết liệt từ chối không gặp mặt con gái nhà chính trị ấy (nghe đâu nhan sắc không đến nỗi nào), cha nổi trận lôi đình từ bỏ “thằng con bất hiếu bất mục.” Tôi không có lựa chọn nào khác hơn là bỏ nhà *đi bụi đời*. Tôi vật lộn với từng bữa cơm hằng ngày, nhưng vẫn kiên quyết theo đuổi chương trình học kỹ sư nặng ngàn cân. Tình yêu của Tứ Diễm giúp tôi sống còn qua những ngày đói khát, những đêm thức trắng, và những chiều cô đơn.

Nay là một kỹ sư mới toanh, tôi về Tuy Hòa thăm Tứ Diễm với một dự định táo bạo: xin cưới nàng, dù biết cha mẹ nàng sẽ không bằng lòng nếu cha không đứng ra cầu hôn. Chúng tôi cùng nhau dạo chơi khắp phố phường, hân hoan ngập lặn trong tình yêu, và quên hết thời gian và mọi thứ khác trên đời. Và tôi chưa nói được điều dự định: Cứ mỗi lần có dịp mở lời thì nàng vô tình bắt sang chuyện khác. Cho đến buổi sáng cuối cùng tôi ở Tuy Hòa, đưa em trai 16 tuổi của nàng đến khách sạn gặp tôi,

“Chị Diễm nói anh hôm nay đừng đến nhà em.”

“Tại sao vậy?” tôi rất đỗi ngạc nhiên.

“Em không rõ. Hình như anh Thu về thăm *chỉ* và ba má.”

Tôi biết Thu là bác sĩ quân y theo đuổi Tứ Diễm cả năm nay và nghe nói có lần đưa cha mẹ từ Sài Gòn ra xin cưới, nhưng nàng từ chối. Hiển nhiên, sự tình đã đổi thay; sự lựa chọn của nàng dĩ nhiên là hợp lý, nhưng *sao đi mà không bảo gì nhau?*

Về lại Sài Gòn, tôi lao đầu vào việc học và dạy học để tìm quên. Tôi học tiến sĩ kỹ sư toàn thời gian, là giảng viên chính thức của hai trường đại học, làm giáo sư thỉnh giảng ở hai trường đại học khác, và ngoài ra viết sách giáo khoa kỹ thuật điện. Không có cả thì giờ để ngủ, nói chi đến thì giờ để buồn phiền. *Lâu rồi đời mình cũng qua*, vài năm sau rồi cũng người ngoại.

Rồi đến một thời tôi hay đến nhà Chí để liên lạc công chuyện kinh doanh của mẹ với chị dâu nó, và dần dần chơi thân với nó vì tụi bạn cũ của cả hai thằng đã về tỉnh làm việc, không còn mấy đứa ở Sài Gòn. Ngày nó cưới vợ, tôi làm phù rể. Nhưng chỉ ba ngày sau, cô dâu xách va-li về nhà cha mẹ vì – theo lời Chí – “máy hư” không thể làm chuyện vợ chồng. Trong mấy tháng kế tiếp, tôi đứng ra hòa giải cho vợ chồng nó tái hợp nhưng không đến đâu. Tôi rán sức an ủi và chịu trận nghe nó trút nỗi niềm tâm sự. Nó cho biết trước khi thi đậu vào trường Công chánh, nó là giáo viên dạy tiểu học ở Tuy Hòa và từng đến nhà Tứ Diễm của cô hoa khôi trường trung học Nguyễn Huệ. Phải, cô ấy là Tứ Diễm, người yêu đã xa rời của tôi!

Một hôm Chí sung sướng báo tin đã bắt lại nhịp cầu tình ái với Tứ Diễm và ngỏ lời cầu hôn. Nàng nhận lời; chắc hẳn Bác sĩ Thu đã rút lui. Chí liền đưa *bọ mọ* ngoài Huế vào Tuy Hòa làm lễ hỏi. Từ đó, trong những lần đi chơi với tôi, nó hầu như chỉ nói, kể, và khoe về nàng. Nó say sưa lập đi lập lại lời lẽ yêu đương nồng nàn trong những lá thư tình hằng tuần của nàng, những câu nói tôi thấy thật quen thuộc, nhưng rán nén lòng ngậm miệng ừ hử cho qua chuyện. Chí sẽ là người chồng tốt; tôi mong nàng sống hạnh phúc.

Gần Tết, chiều 28 tháng Chạp, Chí rủ tôi đi ăn thịt dê ở cái quán không tên trong ngõ hẻm trên đường Minh Mạng gần Ngã Bảy Chợ Lớn và như thường lệ, kể lể huyền thiên về nàng tiên đáng tôn thờ. Sau khi hai thằng vật ngã hơn chục chai bia “33,” nó ngà ngà say và rút trong túi tờ điện tín màu xanh nhạt đưa ra khoe:

Chúc anh ăn tết vui. Nhớ.

Tứ Diễm đã bộc lộ tình cảm thắm thiết một cách công khai. Nhất là gói ghém bao nhiêu thương yêu trong chữ “nhớ” đơn độc chấm dứt câu chúc tết. Hai thằng say khướt. Chí về nhà tôi ngủ, nhưng không đi ngủ ngay mà ngồi lè nhè tự cao tự đại về tình yêu của nàng dành cho nó; mỗi câu nói là một ngọn roi quất vào mặt tôi. Khi sức chịu đựng đến mức cuối cùng, *tức nước vỡ bờ*, tôi không còn kiểm soát được mình và bất đồ mở tủ lấy tờ điện tín có nội dung y hệt như thế và lẳng lặng gí vào mặt nó.

Sau đó, Chí vẫn rủ tôi đi chơi, nhưng không bao giờ đề cập đến Tứ Diễm. Cho đến ngày nó nhờ tôi làm phù rể lần thứ hai; lần này nó cưới cô cán sự công chánh làm cùng sở.

Xin lỗi Tứ Diễm, trong lúc say rượu, tôi đã làm chuyện không phải đối với em. Xin thề kiếp sau sẽ không tái phạm.

Nguyễn Ngọc Hoa

Ngày 6 tháng Tám, 2025